YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

23 päivänä lokakuuta 2008 *

Asiassa C-274/05,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 4.7.2005,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Zavvos ja H. Støvlbæk, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Helleenien tasavalta, asiamiehenään E. Skandalou, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit J.-C. Bonichot, K. Schiemann (esittelevä tuomari), J. Makarczyk ja L. Bay Larsen,

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.1.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.4.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Kreikka ei ole noudattanut vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeam-

masta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin 89/48/ETY (EYVL 1989, L 19, s. 16), sellaisena kuin se on muutettuna 14.5.2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/19/EY (EYVL L 206, s. 1; jäljempänä direktiivi 89/48) 1, 3, 4, 7, 8 ja 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan

– koska se ei ole tunnustanut toisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten franchising-sopimuksien mukaisesti annetun koulutuksen perusteella myöntämiä tutkintotodistuksia

– koska se on säätänyt korvaavien toimenpiteiden soveltamisesta useammassa tapauksessa kuin direktiivin mukaan on mahdollista

– koska se on antanut korkeammasta koulutuksesta annettavien tutkintotodistusten ammatillisen vastaavuuden tunnustamisesta vastaavalle neuvostolle (Symvoulio Anagnoriseos Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis, jäljempänä Saeitte) toimivallan arvioida, ”onko toisen jäsenvaltion oppilaitos sellainen oppilaitos, jossa annetaan korkeampaa koulutusta” ja ”onko hakijalla tarvittava ammatillinen kokemus siinä tapauksessa, että koulutuksen kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin saman ammatin harjoittamiseksi Kreikassa edellytetyn koulutuksen kesto”

– koska se ei ole ottanut huomioon pätevyyden ammatillisen vastaavuuden tunnustamista julkisella sektorin ja Kreikan tekniseen kamariin kirjautumisen osalta ja

– koska se on asettanut mainittuun tekniseen kamariin kirjautumisen edellytykseksi Kreikan konsuliviranomaisen oikeaksi vahvistamat ja ulkoasiainministeriön tai asianajajan kääntämät todistukset ammatillisesta koulutuksesta.

2 Esillä olevassa asiassa esiin nouseva pääasiallinen oikeudellinen kysymys on samankaltainen kuin kysymys, josta on annettu tänä päivänä tuomio asiassa C-286/06, komissio vastaan Espanja (Kok. 2008, s. I-8025). Nämä molemmat asiat koskevat kysymystä, missä määrin direktiivin 89/48 säännöksiin voidaan vedota jäsenvaltion velvoittamiseksi tunnustamaan tutkintotodistukset, jotka toisen jäsenvaltion viranomaiset ovat myöntäneet tämän valtion omalla alueella suoritettujen opintojen perusteella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

3 Direktiivin 89/48 kolmannesta ja neljännestä perustelukappaleesta käy ilmi, että direktiivin tavoitteena on ottaa käyttöön sellainen tutkintotodistusten tunnustamista koskeva yleinen järjestelmä, joka antaa yhteisömaiden kansalaisille mahdollisuuden harjoittaa sitä ammattitoimintaa, joka vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellyttää

keskiasteen jälkeistä koulutusta, edellyttäen, että heillä on tähän toimintaan kelpoisuuden antava, vähintään kolmivuotista koulutusta edellyttävä toisessa jäsenvaltiossa annettu tutkintotodistus.

”Tutkintotodistuksen” käsite

4 Direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) ’tutkintotodistuksella’ yksittäistä tutkintotodistusta, todistusta tai muuta muodollista kelpoisuutta osoittavaa asiakirjaa tai tällaisten tutkintotodistusten, todistusten tai asiakirjojen yhdistelmää:

– jonka jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti asetettu toimivaltainen viranomainen on antanut,

– jolla osoitetaan, että sen haltija on suorittanut vähintään kolmivuotisen tai vastaavan pituisen osa-aikaisen keskiasteen jälkeisen koulutuksen yliopistossa

tai korkeakoulussa tai muussa vastaavan tasoisessa oppilaitoksessa ja tarvittaessa suorittanut keskiasteen jälkeisten opintojen lisäksi vaadittavan ammatillisen harjoittelun, ja

– jolla osoitetaan, että sen haltijalla on ammattipätevyys ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia tai harjoittaa sitä tuossa jäsenvaltiossa,

edellyttäen, että koulutus, joka todistetaan tutkintotodistuksella, todistuksella tai muulla muodollista kelpoisuutta osoittavalla asiakirjalla, on suoritettu pääosin yhteisössä tai että sen haltijalla on kolmen vuoden ammattikokemus, jonka se jäsenvaltio todistaa, joka on tunnustanut kolmannen maan antaman tutkintotodistuksen, todistuksen tai muun muodollista kelpoisuutta osoittavan asiakirjan.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun tutkintotodistuksen kaltaisena pidetään jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antamaa yksittäistä tutkintotodistusta, todistusta tai muuta muodollista kelpoisuutta osoittavaa asiakirjaa tai tällaisten tutkintotodistusten, todistusten tai asiakirjojen yhdistelmää, jos se on annettu yhteisössä suoritetusta koulutuksesta ja tuon jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on tunnustanut sen vastaavan tasoiseksi ja jos se antaa samat oikeudet ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia ja harjoittaa sitä tuossa jäsenvaltiossa.”

Tunnustamisvelvollisuus

5 Direktiivin 89/48 3 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään, että vastaanottava jäsenvaltio, joka asettaa ammatin harjoittamisen edellytykseksi tutkintotodistuksen, ei saa puutteellisen pätevyyden perusteella kieltäytyä antamasta jäsenvaltion kansalaiselle lupaa ryhtyä harjoittamaan tätä ammattia, jos hakija osoittaa tietyn kelpoisuuden, joka täsmennetään tässä säännöksessä. Näin on varsinkin, jos hakijalla on tutkintotodistus, joka toisessa jäsenvaltiossa vaaditaan kyseisen ammatin harjoittamisen aloittamiseksi tai sen harjoittamiseksi tuon jäsenvaltion alueella, ja tämä tutkintotodistus on annettu jossakin jäsenvaltiossa.

Korvaavat toimenpiteet

6 Sen estämättä, mitä mainitun direktiivin 89/48 3 artiklassa säädetään, tämän saman direktiivin 4 artiklan mukaan vastaanottava jäsenvaltio voi määrätyissä tapauksissa, joista säädetään kyseisessä artiklassa, edellyttää, että hakija todistaa, että hänellä on ammattikokemusta tietyltä ajalta, että hän suorittaa enintään kolme vuotta kestävän sopeutumisajan tai että hän suorittaa kelpoisuuskokeen (jäljempänä korvaavat toimenpiteet).

7 Direktiivin 89/48 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan kolmannen alakohdan mukaan jäsenvaltion, joka asettaa korvaavia toimenpiteitä, on lähtökohtaisesti annettava hakijan valita sopeutumisajan ja kelpoisuuskokeen välillä. Poikkeuksena tästä periaatteesta vastaanottava jäsenvaltio voi säätää joko sopeutumisajasta tai kelpoisuuskokeesta niiden ammattien osalta, ”joiden harjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja joissa kansallista lainsäädäntöä koskeva neuvonta tai avustaminen on olennainen ja pysyvä ammattitoiminnan osa”. Hakijan valintamahdollisuutta koskevien poikkeuksien käyttöön ottaminen muiden ammattien osalta

edellyttää tämän saman direktiivin 10 artiklassa säädetyn menettelyn, joka edellyttää muun muassa sitä, että poikkeusehdotus toimitetaan komissiolle ja tälle annetaan mahdollisuus vastustaa sitä kolmen kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta lukien, käyttöön ottamista.

Ammatteihin, joita valtion tunnustamat yhdistykset tai järjestöt sääntelevät, liittyvät säännökset

8 Direktiivin 89/48 1 artiklan d alakohdassa erotetaan toisistaan jäsenvaltion suoraan tai välillisesti sääntelemät ja valtion tunnustamien yhdistysten tai järjestöjen sääntelemät ammatit. Tässä säännöksessä säädetään seuraavaa:

”’säännellyllä ammattitoiminnalla’ [tarkoitetaan] ammattitoimintaa, johon ryhtymiseksi tai harjoittamiseksi tai jonka jotakin harjoittamisen muotoa varten jäsenvaltiossa edellytetään suoraan tai välillisesti lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti tutkinnon suorittamista. Säännellyn ammattitoiminnan harjoittamisen muotoja ovat erityisesti seuraavat:

– toiminnan harjoittaminen ammattinimikkeellä sikäli kuin tällaisen nimikkeen käyttö on sallittu vain niille, joilla on lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukainen tutkintotodistus,

– terveydenhuoltoon liittyvän ammattitoiminnan harjoittaminen, sikäli kuin palkan tai korvauksen saaminen tällaisesta toiminnasta kansallisten sosiaaliturvajärjestelyjen perusteella edellyttää tutkintotodistusta.

Jos ensimmäistä alakohtaa ei voida soveltaa, ammattitoimintaa pidetään säänneltynä ammattitoimintana, kun sitä harjoittavat sellaisen yhdistyksen tai järjestön jäsenet, jonka tarkoituksena on erityisesti edistää ja ylläpitää korkeaa tasoa kyseisellä ammattialalla ja jonka jäsenvaltio on tätä tarkoitusta varten erityisesti tunnustanut ja joka:

– myöntää tutkintotodistuksen jäsenilleen,

– huolehtii, että yhdistyksen tai järjestön jäsenet kunnioittavat sen määräämiä ammattisääntöjä ja

– myöntää heille oikeuden käyttää tätä tutkintotodistusta vastaavaa nimikettä, lyhennettä tai asemaa.

Liitteenä on luettelo, joka ei ole tyhjentävä, niistä yhdistyksistä ja järjestöistä, jotka silloin, kun tämä direktiivi on annettu, täyttävät toisessa alakohdassa säädetyt edellytykset. Myöntäessään toisessa alakohdassa tarkoitetun tunnustuksen yhdistykselle tai järjestölle jäsenvaltion on ilmoitettava siitä komissiolle, joka julkaisee sen yleisölle tiedoksi Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.”

9 Direktiivin 89/48 7 artiklan 3 kohdassa, jossa säädetään erityissäännös tämän saman direktiivin 1 artiklan d alakohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen yhdistysten tai järjestöjen sääntelemistä ammateista, säädetään seuraavaa:

”Jos 1 artiklan d alakohdassa tarkoitettu yhdistys tai järjestö sääntelee ammattia vastaanottavassa jäsenvaltiossa, jäsenvaltioiden kansalaisilla on oikeus käyttää tämän yhdistyksen tai järjestön antamaa ammattinimikettä tai sitä osoittavaa lyhennettä ainoastaan, jos he näyttävät olevansa kyseisen järjestön jäseniä.

Jos yhdistys tai järjestö edellyttää jäseneksi pääsemiseksi tiettyjen kelpoisuusehtojen täyttämistä, se voi soveltaa tätä vaatimustaan toisten jäsenvaltioiden kansalaisiin, joilla on 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu tutkintotodistus tai joilla on 3 artiklan b alakohdassa tarkoitettu muodollinen kelpoisuus vain tämän direktiivin ja erityisesti sen 3 ja 4 artiklan mukaisesti.”

Todisteet, joita vastaanottava jäsenvaltio voi vaatia

10 Direktiivin 89/48 8 artiklan 1 kohdan mukaan vastaanottavan jäsenvaltion on hyväksyttävä todisteeksi 3 ja 4 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttymisestä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten antamat todistukset ja asiakirjat, jotka asianomaisen on esitettävä ammatin harjoittamista koskevan hakemuksensa tueksi.

Kansallinen säännöstö

11 Presidentin asetuksen 165/2000, joka on annettu 28.6.2000 (FEK A' 149), sellaisena kuin se on muutettuna 22.10.2001 annetulla presidentin asetuksella 373/2001 (FEK A' 251) ja 23.12.2002 annetulla presidentin asetuksella 385/2002 (FEK A' 334; jäljempänä asetus 165/2000), tarkoituksena on saattaa direktiivi 89/48 osaksi Kreikan oikeusjärjestystä.

12 Asetuksen 165/2000 10 §:llä annetaan yksinomainen toimivalta Saeittelle, jonka tehtäväksi on saman asetuksen 11 §:n nojalla annettu päättää direktiivin 89/48 soveltamisalaan kuuluvien korkeammasta koulutuksesta annettavien tutkintotodistusten tunnustamista koskevista hakemuksista.

13 Siltä osin kuin komissio arvostelee kanneperusteissaan erityisiä kansallisen oikeuden säännöksiä, nämä säännökset yksilöidään kanneperusteiden arvioinnin yhteydessä.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

14 Komissio katsoi 37 yksityishenkilön tekemien kantelujen perusteella, että Kreikan lainsäädäntö ei ollut useilta kohdilta direktiivin 89/48 mukaista. Niinpä se osoitti Kreikalle 27.7.2001 virallisen huomautuksen, jota seurasi 21.12.2001 täydentävä

virallinen huomautus. Kreikka vastasi viralliseen huomautukseen 12.10.2001 ja täydentävään viralliseen huomautukseen 13.3.2002.

15 Koska komissio ei pitänyt näitä vastauksia tyydyttävinä, se osoitti Kreikalle 1.7.2002 perustellun lausunnon ja 9.7.2004 täydentävän perustellun lausunnon, joissa se kehotti tätä jäsenvaltiota toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet näiden lausuntojen noudattamiseksi kahden kuukauden määräajassa niiden tiedoksiantamisesta. Kyseessä oleva jäsenvaltio vastasi mainittuihin lausuntoihin 3.9.2002, 26.8.2004 ja 7.4.2005 päivätyillä kirjeillä.

16 Vaikka komissio myönsi, että Kreikan antamat tiedot vastasivat tiettyihin sen kanneperusteiden kohtiin, se pysyi kannassaan, jonka mukaan tämä jäsenvaltio ei ollut toteuttanut kaikkia toimenpiteitä, jotka tarvitaan direktiivin 89/48 saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä. Näin ollen se päätti nostaa esillä olevan kanteen.

Kanne

17 Kannekirjelmässään komissio esittää laiminlyöntikanteensa tueksi seitsemän kanneperustetta. Komissio on huomioinut Kreikan vastineessaan esittämät perustelut ja täsmennykset, ja vastauskirjelmässään se on peruuttanut neljännen ja seitsemännen kanneperusteensa, joten niitä ei ole enää tarpeen tutkia.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee vastaanottavan jäsenvaltion alueelle sijoittautuneen yksityisen oppilaitoksen vastaavuuden tunnustamista koskevan sopimuksen mukaisesti antaman koulutuksen tunnustamatta jättämistä

18 Ensimmäinen komission esittämä kanneperuste koskee sitä, että sopimuksen, jonka nojalla toisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tunnustaa yksityisen oppilaitoksen Kreikassa antaman koulutuksen ja myöntää tutkintotodistuksen opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet tämän koulutuksen (jäljempänä vastaavuuden tunnustamista koskeva sopimus), johdosta annettujen tutkintotodistusten tunnustaminen evätään järjestelmällisesti.

19 Tältä osin on riidatonta, että Kreikka varaa oikeuden huolehtia yliopisto- ja korkeakouluopetuksesta pelkästään julkisille laitoksille. Näin ollen se kieltäytyy tunnustamasta vastaavuuden tunnustamista koskevan sopimuksen mukaisesti annettua koulutusta ja toisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tällaisesta koulutuksesta antamia tutkintotodistuksia.

20 Komission mukaan tällä kieltäytymisellä rikotaan direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohtaa ja 3 artiklaa. Tämä toimielin väittää, että vastaavuuden tunnustamista koskevan sopimuksen mukaisesti annetusta koulutuksesta myönnetty tutkintotodistus on direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä tutkintotodistus, joka Kreikan on siis tunnustettava tämän saman direktiivin 3 artiklan nojalla.

21 Kreikka sitä vastoin väittää, että vastaanottavalla jäsenvaltiolla ei ole velvollisuutta tunnustaa toimivaltaisen viranomaisen toisessa jäsenvaltiossa myöntämää tutkintotodistusta, jos tämä tutkintotodistus annetaan koulutuksesta, joka on saatu kokonaan tai osittain vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja jota ei vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tunnusteta korkeampaan koulutukseen kuuluvaksi.

22 Yhtäältä Kreikka huomauttaa, että EY 149 ja EY 150 artiklan nojalla sekä koulutusjärjestelmän että ammatillisen koulutuksen sisältö ja järjestäminen kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan. Jäsenvaltioiden alueella annettavaa koulutusta säännellään näin ollen tämän valtion sisäisessä oikeudessa, jossa voidaan vapaasti määritellä erityisesti korkeampaa koulutusta antavien laitosten oikeudellinen muoto sekä sen alueella toimivien julkisten tai yksityisten laitosten järjestämän yliopisto- tai korkeakouluopetuksen sisältö ja taso. Jäsenvaltiolle asetetulla velvollisuudella tunnustaa sen omalla alueella annettu koulutus yliopisto- tai korkeakoulukoulutukseksi, vaikka sen kansallisen oikeuden mukaan kyse ei ole tällaisesta koulutuksesta, rikottaisiin EY 149 ja EY 150 artiklaan perustuvaa toimivallan jakoa.

23 Kreikka toteaa tässä yhteydessä, että Kreikan perustuslain 16 §:n nojalla yliopistollista ja korkeampaa koulutusta antavat tässä jäsenvaltiossa yksinomaan ja ainoastaan julkiset oppilaitokset, ja yksityishenkilöitä on nimenomaisesti kielletty perustamasta korkeakouluja. Mahdollisuus tunnustaa opintoja osoittava asiakirja, jonka jokin yksityinen koulu on myöntänyt Kreikassa, yliopistolliseksi tai korkeammasta koulutuksesta annetuksi tutkintotodistukseksi on näin ollen suljettu pois.

24 Toisaalta direktiivin 89/48 erityisten säännösten osalta kysymystä siitä, onko jäsenvaltiossa sijaitseva oppilaitos direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohdan ensimmäisen alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu ”yliopisto tai korkeakoulu” taikka ”muu vastaavan tasoinen oppilaitos”, on Kreikan hallituksen mukaan arvioitava vain sen jäsenvaltion oikeuden kannalta, jossa koulutus annetaan. Esillä olevassa asiassa kyseessä olevien oppilaitosten laatua on siis arvioitava pelkästään Kreikan oikeuden kannalta. Sikäli kuin vastaavuuden tunnustamista koskevan sopimuksen mukaisesti annettu opetus annetaan Kreikassa sijaitsevissa oppilaitoksissa, jotka eivät täytä Kreikan oikeudessa vaadittuja edellytyksiä, näiden koulutusten päätteeksi annetut tutkintotodistukset eivät siis ole direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja tutkintotodistuksia. Niinpä direktiivistä 89/48 ei seuraa mitään velvollisuutta tunnustaa näitä asiakirjoja.

25 Komissio vastaa tältä osin, että vastaavuuden tunnustamista koskevien sopimusten yhteydessä annettu koulutus ja tällaisen koulutuksen päätteeksi annetut tutkintotodistukset kuuluvat kokonaan sen jäsenvaltion koulutusjärjestelmään, johon tutkintotodistuksen myöntävä oppilaitos on sijoittautunut, eikä tähän vaikuta se, missä jäsenvaltiossa opetus on annettu. Komission mukaan sen jäsenvaltion, johon tutkintotodistuksen myöntävä oppilaitos on sijoittautunut, asiana on EY 149 ja EY 150 artiklan nojalla määrittää koulutusten sisältö ja järjestäminen ja arvioida annetun koulutuksen taso. Vastaavasti Kreikan perustuslain 16 §:ää ei sovelleta vastaavuuden tunnustamista koskevan sopimuksen mukaisesti annettuun opetukseen, koska se ei kuulu Kreikan koulutusjärjestelmään.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

26 Jollei direktiivin 89/48 4 artiklan säännöksistä muuta johdu, tämän saman direktiivin 3 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdalla annetaan jokaiselle hakijalle, jolla on tässä direktiivissä tarkoitettu tutkintotodistus, joka mahdollistaa säännellyn ammatin harjoittamisen jäsenvaltiossa, oikeus harjoittaa samaa ammattia kaikissa muissa jäsenvaltioissa.

27 Direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohdassa oleva ”tutkintotodistuksen” käsitteen määritelmä rajoittaa tietyllä tavalla tämän direktiivin soveltamista kolmansissa valtioissa hankittuun pätevyyteen.

28 Sitä vastoin direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohtaan tai mihinkään muuhunkaan sen säännökseen ei sisälly minkäänlaista rajoitusta, joka koskisi jäsenvaltiota, jossa hakijan

on täytynyt hankkia ammattipätevyytensä. Mainitun 1 artiklan a alakohdan ensimmäisestä alakohdasta ilmenee näet nimenomaisesti, että riittää, että koulutus on suoritettu ”pääosin yhteisössä”. On jo todettu, että tämä ilmaisu kattaa sekä kokonaan koulutusta osoittavan asiakirjan myöntäneessä jäsenvaltiossa suoritetun koulutuksen että osittain tai kokonaan toisessa jäsenvaltiossa suoritetun koulutuksen (asia C-102/02, Beuttenmüller, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-5405, 41 kohta).

29 Lisäksi tällaista rajoitusta ei voida oikeuttaa millään perusteella, koska ratkaistaessa direktiivin 89/48 soveltamista pääasiallisena kysymyksenä on se, onko hakijalla oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia jäsenvaltiossa. Tällä direktiivillä käyttöön otetussa järjestelmässä tutkintotodistusta näet ei tunnusteta siihen liittyvälle koulutukselle ominaisen arvon perusteella vaan siksi, että se antaa sen myöntäneessä tai tunnustaneessa jäsenvaltiossa oikeuden ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia. Erot toisessa jäsenvaltiossa hankitun koulutuksen ja vastaanottavassa jäsenvaltiossa järjestetyn koulutuksen keston tai sisällön välillä eivät voi näin ollen riittää perusteluksi sille, ettei kyseistä ammattipätevyyttä tunnusteta. Jos nämä erot ovat luonteeltaan olennaisia, niiden avulla voidaan korkeintaan perustella se, että vastaanottava jäsenvaltio vaatii mainitun direktiivin 4 artiklan mukaisesti hakijalta, että tämän on suoritettava toinen tässä säännöksessä säädetyistä korvaavista toimenpiteistä (ks. vastaavasti em. asia Beuttenmüller, tuomion 52 kohta ja asia C-330/03, Colegio, tuomio 19.1.2006, Kok. 2006, s. I-801, 19 kohta).

30 Direktiivissä 89/48 säädetty korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskeva yleinen järjestelmä perustuu näet jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen niiden antaman ammattipätevyyden osalta. Tällä järjestelmällä otetaan lähinnä käyttöön olettama, jonka mukaan hakijan, jolla on lupa harjoittaa säänneltyä ammattia jäsenvaltiossa, pätevyys riittää tämän saman ammatin harjoittamiseen muissa jäsenvaltioissa.

31 Tälle järjestelmälle, jolla ei millään tavalla yhdenmukaisteta koulutusta, joka antaa oikeuden alkaa harjoittaa säänneltyä ammattia, on ominaista, että pelkästään

toimivaltaisten viranomaisten, jotka myöntävät tutkintotodistukset, jotka antavat tällaisen oikeuden, asiana on tarkastaa oman ammatillista koulutusta koskevan järjestelmänsä säädösten perusteella, täyttyvätkö tutkintotodistusten myöntämisen edellytykset. Tältä osin voidaan todeta, että direktiivin 89/48 8 artiklan 1 kohdassa velvoitetaan nimenomaisesti vastaanottava jäsenvaltio hyväksymään joka tapauksessa todisteeksi tutkintotodistuksen tunnustamisen edellytysten täyttymisestä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten antamat todistukset ja asiakirjat. Näin ollen vastaanottava jäsenvaltio ei voi tutkia tällaisten asiakirjojen myöntämisperusteita, vaikka sillä on mahdollisuus harjoittaa valvontaa, joka koskee niitä direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohdassa vahvistettuja edellytyksiä, joiden täyttyminen ei ilmene jo kyseisten asiakirjojen sanamuodosta.

32 Niinpä myös sitä, onko oppilaitos, jossa tutkintotodistuksen haltija on suorittanut koulutuksensa, direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohdan ensimmäisen alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu ”yliopisto tai korkeakoulu” taikka ”muu vastaavan tasoinen oppilaitos”, on arvioitava pelkästään sen jäsenvaltion ammatillista koulutusta koskevassa järjestelmässä sovellettavien säädösten perusteella, jonka toimivaltainen viranomainen myöntää tutkintotodistuksen.

33 Kreikan tältä osin suositteleman lähestymistavan, joka muodostuu siitä, että sovelletaan sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa koulutus on suoritettu, johtaisi siihen, että tutkintotodistuksia myöntävät toimivaltaiset viranomaiset velvoitettaisiin kohtelemaan henkilöitä, jotka ovat suorittaneet vastaavanlaatuisen koulutuksen, eri tavoin sen mukaan, missä jäsenvaltiossa he ovat suorittaneet koulutuksensa.

34 On lisäksi huomattava, että direktiivin 89/48 sanamuodon mukaan koulutusta ei ole välttämättä tarvinnut hankkia yliopistossa tai korkeakoulussa. Tämän direktiivin 1 artiklan a alakohdan ensimmäisen alakohdan toisen luetelmakohdan mukaan riittää, että kyse on ”vastaavan tasoisesta oppilaitoksesta”. Näin ollen tässä säännöksessä asetetulla edellytyksellä ei pyritä varmistamaan, että oppilaitos täyttää asemansa osalta muodolliset edellytykset, vaan siinä viitataan pääasiallisesti annetun koulutuksen tasoon. Tämä edellytys liittyy läheisesti myönnetyn tutkintotodistuksen ominaisuuk-

siin. Tältä osin tehtävän arvioinnin on näin ollen kuuluttava toimivaltaiselle viranomaiselle, joka myöntää tutkintotodistuksen ja jonka on varmistuttava siitä, että tutkintotodistus myönnetään vain henkilöille, joilla on riittävä pätevyys sen säännellyn ammatin harjoittamiseen, jonka tutkintotodistus mahdollistaa.

35 Edellä esitetyistä seikoista seuraa, että direktiivin 89/48 1 artiklan a alakohtaa ja 3 artiklaa on tulkittava siten, että vastaanottavalla jäsenvaltiolla on velvollisuus, jollei tämän direktiivin 4 artiklan soveltamisesta muuta johdu, tunnustaa viranomaisen toisessa jäsenvaltiossa myöntämä tutkintotodistus, vaikka tämä tutkintotodistus annetaan koulutuksesta, joka on saatu kokonaan tai osittain vastaanottavassa jäsenvaltiossa, ja vaikka tätä koulutusta ei vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tunnusteta korkeampaan koulutukseen kuuluvaksi.

36 On lisättävä, että tällä tulkinnalla ei saateta kyseenalaiseksi Kreikan vastuuta koulutusjärjestelmänsä sisällöstä ja järjestämisestä.

37 Aluksi on tältä osin todettava, että direktiivi 89/48 ei koske akateemisesta koulutuksesta annettavien todistusten tunnustamista vaan pelkästään ammattipätevyyttä, joka antaa oikeuden alkaa harjoittaa säänneltyjä ammatteja.

38 Toisin kuin erityisiä ammatteja koskevilla alakohtaisilla direktiiveillä, direktiivillä 89/48 ei ole tavoitteena yhdenmukaistaa edellytyksiä, jotka koskevat niiden eri ammattien harjoittamisen aloittamista tai harjoittamista, joihin sitä sovelletaan, ja näin ollen jäsenvaltioilla säilyy toimivalta määrittää yhteisön oikeudessa asetetuissa rajoissa mainitut edellytykset (asia C-149/05, Price, tuomio 7.9.2006, Kok. 2006, s. I-7691, 54 kohta).

39 Lopuksi direktiivillä 89/48 käyttöön otettu tunnustamismenetelmä ei johda tutkintotodistusten ja kyseessä olevan ammattipätevyyden automaattiseen ja ehdottomaan tunnustamiseen. Tämän direktiivin 4 artiklalla mahdollistetaan näet nimenomaisesti korvaavien toimenpiteiden käyttöön ottaminen, jos osoittautuu, että hakijan suorittama koulutus poikkeaa kestoltaan tai sisällöltään Kreikassa vaaditusta koulutuksesta.

40 Koska vastaavasti muiden jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ovat myöntäneet vastaavuuden tunnustamista koskevan sopimuksen mukaisesti annetut tutkintotodistukset ainoastaan omiin ammatillista koulutusta koskeviin järjestelmiinsä sovellettavien säännösten perusteella, nämä tutkintotodistukset eivät kuulu direktiivin 89/48 yhteydessä Kreikan koulutusjärjestelmään. Niinpä näillä koulutuksilla, joiden laadun varmistaminen kuuluu tutkintotodistusten, joilla osoitetaan mainitut koulutukset, myöntämisestä vastaaville muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, ei vaaranneta Kreikan yliopistokoulutuksen korkeaa tasoa koskevaa tavoitetta.

41 Edellä esitetyn perusteella komission ensimmäinen kanneperuste on perusteltu.

Toinen kanneperuste, joka koskee eri korvaavien toimenpiteiden välisen valinnan mahdollisuuden puuttumista

42 Asetuksen 165/2000 5 §:n 1 momentin b kohdan bb alakohdassa esitetään periaate, jonka mukaan silloin, kun hakijalle on määrättävä korvaavia toimenpiteitä, tämä voi

valita sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen välillä. Tämä sama säännös sisältää tästä periaatteesta poikkeuksen, joka ilmaistaan seuraavasti:

”Tätä valintamahdollisuutta ei sovelleta sellaisten ammattien osalta, joiden harjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja joissa kansallista lainsäädäntöä koskeva neuvonta tai avustaminen on olennainen ja pysyvä ammattitoiminnan osa, eikä muiden ammattien osalta, joita koskevat erilaiset erityissäännökset.”

43 Komission mukaan tämä säännös on direktiivin 89/48 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan kolmannen alakohdan ja 10 artiklan vastainen, koska sillä poiketaan periaatteesta, jonka mukaan korvaavien toimenpiteiden lajia koskeva valinta kuuluu hakijalle paitsi niiden ammattien osalta, jotka edellyttävät kansallisen oikeuden tuntemusta, myös ”muiden ammattien osalta, joita koskevat erilaiset erityissäännökset”.

44 On todettava, että komission esittämä toinen kanneperuste on perusteltu komission esittämistä syistä.

45 Kreikka myöntää lisäksi, että tämä kanneperuste on perusteltu, ja täsmentää, että tämän säännöksen syynä on ”lainsäädännöllinen virhe”. Se toteaa, että ollaan antamassa presidentin asetusta, jolla kyseessä oleva virkkeen osa kumotaan.

Kolmas kanneperuste, joka koskee Saeitten toimivaltaa

46 Asetuksen 165/2000 10 §:n 1 momentin b kohdan aa ja bb alakohdan mukaan Saeittelle annetaan seuraava toimivalta:

”kaikkien ammatillista vastaavuutta koskevien ja erityisesti seuraavien kysymysten arviointi:

aa) onko toisen jäsenvaltion oppilaitos sellainen oppilaitos, jossa annetaan korkeampaa koulutusta,

bb) onko hakijalla tarvittava ammatillinen kokemus siinä tapauksessa, että koulutuksen kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin saman ammatin harjoittamiseksi Kreikassa edellytetyn koulutuksen kesto.”

47 Komission mukaan edellä esitetty säännös on direktiivin 89/48 8 artiklan 1 kohdan vastainen, koska sillä annetaan vastaanottavan jäsenvaltion viranomaiselle toimivalta tarkastaa tosiseikat, jotka on mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdan nojalla vahvistettu lopullisesti lähtömaana olevan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten myöntämillä todistuksilla ja asiakirjoilla.

48 On todettava, että komission esittämä kolmas kanneperuste on perusteltu komission esittämistä syistä.

49 Kreikka myöntää lisäksi, että tämä kanneperuste on perusteltu, ja toteaa, että presidentin asetusta, jolla asetuksen 165/2000 10 §:n 1 momentin b kohdan aa ja bb alakohta kumotaan, ollaan antamassa.

Viides kanneperuste, joka koskee sitä, että julkiselle sektorille palvelukseen otettujen henkilöiden tutkintotodistuksia ei tunnusteta

50 Kannekirjelmänsä neljännessä vaatimuskohdassa komissio on esittänyt viidennen kanneperusteen, joka koskee julkiselle sektorille palvelukseen otettujen henkilöiden palkka- ja urakehitystä.

51 Komission mukaan Saeitten ja Kreikan julkisen sektorin eri virastojen noudattama hallinnollinen käytäntö on direktiivin 89/48 3 artiklan vastainen, koska tässä direktiivissä tarkoitetuilta tutkintotodistusten haltijoilta, jotka työskentelevät julkisella sektorilla, evätään mahdollisuus saada muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjansa tunnustetuksi ylempään hierarkkiseen luokkaan tai palkkaluokkaan määrittämistä varten, eikä heillä ole näin ollen mahdollisuutta harjoittaa ammattiaan samoin edellytyksin kuin kotimaisten tutkintotodistusten haltijoilla.

52 Kreikka kiistää nämä väitteet. Vastauskirjelmässään se on väittänyt, että Kreikan virkamieslain 2683/1999 (FEK A' 19) säännöksillä annetaan henkilöille, jotka on otettu palvelukseen asetuksen 165/2000 voimaantulon jälkeen ja jotka katsovat, että heidän virka-asemansa on määritetty virheellisesti tietylle virkamiesten ura-alueelle, mahdollisuus hakea asemansa uudelleen määrittämistä ylempiasteisiin virkoihin sillä edellytyksellä, että he täyttävät voimassa olevassa lainsäädännössä määritellyt edellytykset.

53 Vastauksena yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kysymykseen Kreikka on todennut, että oikeutta virka-aseman uudelleen määrittämiseen sovelletaan sekä ennen asetuksen 165/2000 voimaantuloa että sen jälkeen palvelukseen otettuihin henkilöihin.

54 Virkamieslain, jota Kreikka lainaa tältä osin, 70 §:n 1 ja 2 momentin sanamuoto on seuraava:

”Virka-aseman uudelleen määrittäminen ylemmän ura-alueen virkaan

1. Virkamiehen virka-asema voidaan hänen pyynnöstään määrittää uudelleen ylemmän ura-alueen vapaana olevaan virkaan samassa ministeriössä tai samassa julkisoikeudellisessa oikeushenkilössä. Virkamiehen on täytettävä muodolliset ja aineelliset edellytykset, joita vaaditaan sen viran hoitamiseen, johon hänen asemansa määritetään uudelleen. Koeajalla olevan virkamiehen virka-asemaa ei voida määrittää uudelleen.

2. Virkamiesten, jotka täyttivät hakiessaan palvelukseen ottamista muodolliset edellytykset, jotka koskevat palvelukseen ottamista ylemmän ura-alueen virkaan,

virka-asemaa ei voida määrittää uudelleen, ennen kuin kahdeksan vuotta on kulunut heidän palvelukseen ottamisestaan.”

55 Komissio on esittänyt istunnossa, että tällä säännöksellä ei varmisteta tarpeellista oikeusvarmuutta henkilöille, jotka on otettu ennen asetuksen 165/2000 voimaantuloa palvelukseen alemmalle ura-alueelle kuin heillä olisi ollut oikeus, jos heidän tutkintotodistuksensa olisi tunnustettu direktiivin 89/48 3 artiklan mukaisesti. Tältä osin komissio on todennut erityisesti, että virkamieslain 70 §:n 2 momentin nojalla virkamiehen, jonka virka-asema on määritetty virheellisesti tiettyyn virka-asteeseen, on odotettava kahdeksan vuotta palvelukseen ottamisestaan lukien voidakseen saada virka-asemansa määritetyksi uudelleen ylemmän ura-alueen virkaan.

56 Lisäksi vastauksena yhteisöjen tuomioistuimen istunnossa esittämään kysymykseen Kreikka on vahvistanut, että virkamieslain 70 §:n 1 momentin sanamuodon mukaan henkilöt, joiden virka-asema on määritetty virheellisesti, voivat hakea virka-asemansa uudelleen määrittämistä vain, jos ylemmän ura-alueen virka avautuu samassa ministeriössä tai samassa julkisoikeudellisessa oikeushenkilössä.

57 Näiden seikkojen osalta Kreikka on ilmoittanut istunnossa, että se ”sitout[ui] käsittelemään kaikki virka-aseman uudelleen määrittämistä koskevat pyynnöt parhaalla mahdollisella tavalla” ja että se aina pyrki kovasti määrittelemään uudestaan sellaisten henkilöiden virka-aseman, joiden osalta näin oli toimittava yhteisön oikeuden nojalla. Virkamieslain 70 §:n 2 momentissa säädetystä kahdeksan vuoden odotusajasta Kreikka toteaa, että tämä säännös ei koske henkilöitä, joiden virka-asemaksi ei ole hallinnollisen virheen vuoksi alusta alkaen määritetty sitä virka-astetta, johon he voivat hakea. Lisäksi Kreikka on todennut, että se on valmis järjestämään taannehtivasti sellaisten henkilöiden aseman, joita ei ole otettu palvelukseen tällaiseen virka-asteeseen siitä syystä, että direktiivi 89/48 on saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä myöhässä.

58 On muistutettava, että direktiivin säännökset on pantava täytäntöön kiistattoman sitovasti sekä niin yksilöidysti, täsmällisesti ja selvästi, että oikeusvarmuuden vaatimus täyttyy. Tältä osin ei voida hyväksyä pelkkiä Kreikan istunnossa tekemän kaltaisia ilmoituksia, joiden takia tilanteessa, jossa virkamieslaissa on nimenomaisia säännöksiä, oikeussubjektit ovat edelleen epävarmoja oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa laajuudesta alalla, johon sovelletaan yhteisön oikeutta (ks. vastaavasti asia C-80/92, komissio v. Belgia, tuomio 24.3.1994, Kok. 1994, s. I-1019, 20 kohta; asia C-151/94, komissio v. Luxemburg, tuomio 26.10.1995, Kok. 1995, s. I-3685, 18 kohta ja asia C-415/01, komissio v. Belgia, tuomio 27.2.2003, Kok. 2003, s. I-2081, 21 kohta).

59 Näin ollen on todettava, että komission esittämä viides kanneperuste on perusteltu siltä osin kuin se koskee sitä, että Kreikka ei ole sallinut julkisella sektorilla niiden henkilöiden virka-aseman uudelleen määrittämistä ylempään virka-asteeseen, jotka on otettu palvelukseen alempaan virka-asteeseen kuin he olisivat voineet hakea, jos toimivaltainen viranomainen olisi tunnustanut heidän tutkintotodistuksensa direktiivin 89/48 3 artiklan mukaisesti.

Kuudes kanneperuste, joka koskee Kreikan tekniseen kamariin kirjautumista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä

60 Komissio on edelleen esittänyt kannekirjelmänsä neljännessä vaatimuskohdassa kuudennen kanneperusteen, joka koskee Kreikan tekniseen kamariin (Techniko Epimelitirio Ellados, jäljempänä TEE) kirjautumista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä.

61 Kreikassa insinöörin ammatti on säännelty ammatti, jota voivat harjoittaa ainoastaan TEE:n jäsenet. TEE on julkisoikeudellinen oikeushenkilö, joka on asetettu yleisten töiden ministeriön valvontaan, ja se on perustettu TEE:n kokoonpanoa koskevien säännösten kodifioinnista 27.11./14.12.1926 annetulla presidentin asetuksella (FEK A' 430), sellaisena kuin se on muutettuna lailla 1486/1984 (FEK A' 161) ja 30.11./12.12.1991 annetulla presidentin asetuksella 512/1991 (FEK A' 190).

62 Lain 1486/1984 4 §:n 3 momentissa säädetään muun muassa, että TEE järjestää kokeita, myöntää lupia insinöörin ammatin harjoittamiseen voimassa olevien säännösten mukaisesti ja pitää insinöörirekisteriä.

63 Yleisten töiden ministerin ja opetus- ja uskontoasiainministerin 14.9.1984 antamalla ministeriöiden päätöksellä ED 5/4/3399 (FEK B' 713) määriteltiin menettely, jonka mukaisesti TEE myöntää luvan harjoittaa insinöörin ammattia. Tämän ministeriöiden päätöksen ainoan pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"1. TEE myöntää luvan ammatin harjoittamiseen insinööreille, joilla on tutkintotodistus kotimaisista korkeakouluista, sekä insinööreille, joilla on tutkintotodistus vastaavista ulkomailla sijaitsevista kouluista, suullisen kokeen jälkeen.

2. Asianomaisten on toimitettava TEE:lle seuraavat todistukset:

– –

d) (ulkomaisten tutkintotodistusten osalta): ulkomaisten tutkintotodistusten tunnustamista käsittelevän yliopistojen välisen keskuksen [Diapanepistimiako Kentro Anagnoriseos Titlon Spoudon tis Allodapis, jäljempänä Dikatsa] antama esitetyn tutkintotodistuksen vastaavuutta koskeva todistus;

_ _”

Asianosaisten lausumat

64 Komission mukaan TEE asettaa rekisteriinsä kirjaamisen edellytykseksi insinööreille, jotka ovat hankkineet pätevyytensä toisessa jäsenvaltiossa ja joilla on direktiivissä 89/48 tarkoitettu tutkintotodistus, yhtäältä menestyksen kilpailussa ja toisaalta Dikatsan myöntämän tämän tutkintotodistuksen vastaavuutta koskevan todistuksen esittämisen. Se nojautuu tältä osin ministeriöiden päätöksen ED 5/4/3399 sanamuotoon ja vetoaa kanteluihin, joiden mukaan kymmeniin TEE:hen kirjautumista koskeviin hakemuksiin ei ole vastattu.

65 Nämä vaatimukset ovat komission mukaan direktiivin 89/48 7 artiklan 3 kohdan vastaisia, koska tämän säännöksen nojalla yhdistys tai järjestö voi edellyttää jäseneksi pääsemiseksi tiettyä pätevyyttä vain tämän direktiivin ja erityisesti sen 3 ja 4 artiklan mukaisesti.

66 Kreikka myöntää nimenomaisesti, että TEE ei saa asettaa rekisteriinsä kirjaamisen edellytykseksi niiden insinöörien osalta, joilla on direktiivissä 89/48 tarkoitettu tutkintotodistus, kilpailun läpäisemistä tai Dikatsan myöntämän todistuksen esittämistä. Kun Saeitte, joka on yksin toimivaltainen tältä osin, on tunnustanut kyseessä olevan tutkintotodistuksen, TEE:llä on velvollisuus kirjata asianomainen viran puolesta rekisteriinsä.

67 Kreikka kiistää sitä vastoin komission esittämän kanneperusteen tosiseikkojen osalta. Sen mukaan TEE:n käytäntö on muuttunut asetuksen 165/2000 antamisen johdosta, ja asianomaisten kirjaaminen on siitä lähtien tapahtunut automaattisesti sen perusteella, että Saeitte tunnustaa tutkintotodistuksen.

68 Ministeriöiden päätöstä ED 5/4/3399 ei Kreikan mukaan sovelleta sellaisten tutkintotodistusten haltijoihin, jotka kuuluvat direktiivin 89/48 soveltamisalaan ja jotka on tunnustettu asetuksen 165/2000 nojalla. Kyseiset kilpailut koskevat vain muita niiden hakijoiden ryhmiä, jotka haluavat päästä harjoittamaan insinöörin ammattia Kreikassa. Direktiivin 89/48 soveltamisalaan kuuluvien tutkintotodistusten haltijat hyväksytään Kreikan mukaan asetuksen 165/2000 nojalla, eikä heidän tarvitse näin ollen osallistua kilpailuun. Niinpä pelkästään sillä, että kilpailuilmoituksessa ei mainita nimenomaisesti tällaisten tutkintotodistusten haltijoita, ei voida rikkoa direktiiviä 89/48. Kreikka lisää vastauskirjelmässään, että TEE aikoo muuttaa kilpailuilmoituksia, jotta asiasta ei jää mitään epäilystä.

69 Komission saamista kanteluista Kreikka korostaa sitä seikkaa, että jokaisella yksittäistapauksella on erityispiirteensä, ja mainitsee lisäksi kuusi yksittäistapausta, joissa TEE on reagoinut hakemuksiin välittömästi ja kirjannut asianomaiset rekisteriinsä.

70 Komissio vastaa, että ministeriöiden päätöksen ED 5/4/3399 1 §:ssä viitataan yleisesti ”insinööreihin, joilla on tutkintotodistus kotimaisista korkeakouluista, sekä insinööreihin, joilla on tutkintotodistus vastaavista ulkomailla sijaitsevista kouluista”, erottelematta siltä osin, onko kyseiset tutkintotodistukset tunnustettu asetuksen 165/2000 nojalla. Vaikka TEE:n käytäntö on muuttunut, nykytilanne aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta siirtotyöläisille.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

71 Kuten Kreikka myöntää ja kuten lisäksi oikeuskäytännöstä ilmenee, TEE ei saa asettaa rekisteriinsä kirjaamisen edellytykseksi niiden insinöörien osalta, jotka ovat direktiivissä 89/48 tarkoitetun tutkintotodistuksen haltijoita, kilpailun läpäisemistä tai Dikatsan myöntämän todistuksen esittämistä (ks. vastaavasti asia C-141/04, Peros, tuomio 14.7.2005, Kok. 2005, s. I-7163, 35 ja 39 kohta). Tällaiset vaatimukset ovat direktiivin 89/48 3 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan vastaisia.

72 On kuitenkin todettava, että komission kanneperuste perustuu tältä osin kokonaan tämän saman direktiivin 7 artiklan 3 kohtaan.

73 Mainittua 7 artiklan 3 kohtaa sovelletaan vain tilanteissa, joissa direktiivin 89/48 1 artiklan d alakohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu yhdistys tai järjestö sääntelee ammattia.

74 Tältä osin on todettava, että TEE:n vastuulle asetetut ammatilliset toiminnat eivät kuulu direktiivin 89/48 1 artiklan d alakohdan toisen alakohdan vaan tämän 1 artiklan d alakohdan ensimmäisen alakohdan soveltamisalaan. Kreikassa insinöörin ammatin harjoittamisen aloittamisen ja harjoittamisen välittömäksi edellytykseksi on asetettu lain säännöksillä tutkintotodistus.

75 Näin ollen komission esittämä kuudes kanneperuste ei voi menestyä, koska sillä viitataan yksinomaan direktiivin 89/48 säännökseen, jota ei sovelleta esillä olevassa asiassa. Näin ollen komission esittämä kuudes kanneperuste on hylättävä.

76 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että Kreikka ei ole noudattanut direktiivin 89/48 1, 3, 4, 8 ja 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan

– koska se ei ole tunnustanut toisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten vastaavuuden tunnustamista koskevan sopimuksen perusteella myöntämiä tutkintotodistuksia

– koska se on säätänyt korvaavien toimenpiteiden soveltamisesta useammissa tapauksissa kuin direktiivin mukaan on mahdollista

– koska se on antanut Saeittelle toimivallan arvioida, ”onko toisen jäsenvaltion oppilaitos sellainen oppilaitos, jossa annetaan korkeampaa koulutusta” ja ”onko

hakijalla tarvittava ammatillinen kokemus siinä tapauksessa, että koulutuksen kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin saman ammatin harjoittamiseksi Kreikassa edellytetyn koulutuksen kesto”

– koska se ei ole sallinut julkisella sektorilla sellaisten henkilöiden, jotka on otettu palvelukseen alempaan virka-asteeseen kuin mihin he olisivat voineet hakea, jos heidän tutkintotodistuksensa olisi tunnustettu direktiivin 89/48 3 artiklan mukaisesti, virka-aseman uudelleen määrittämistä ylempään virka-asteeseen.

Oikeudenkäyntikulut

77 Jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, yhteisöjen tuomioistuin voi työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan mukaan määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken. Lisäksi työjärjestyksen 69 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan asianosainen, joka peruuttaa kanteensa, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Näin ollen on velvoitettava Kreikka korvaamaan kaksi kolmasosaa oikeudenkäyntikuluista ja todettava, että asianomaiset vastaavat muilta osin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Helleenien tasavalta ei ole noudattanut vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin 89/48/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 14.5.2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/19/EY, 1, 3, 4, 8 ja 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan

– **koska se ei ole tunnustanut toisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen, jonka nojalla tämä viranomainen tunnustaa yksityisen oppilaitoksen Kreikassa antaman koulutuksen, perusteella myöntämiä tutkintotodistuksia**

– **koska se on säätänyt korvaavien toimenpiteiden soveltamisesta useammissa tapauksissa kuin direktiivin 89/48, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/19, mukaan on mahdollista**

– **koska se on antanut korkeammasta koulutuksesta annettavien tutkintotodistusten ammatillisen vastaavuuden tunnustamisesta vastaavalle neuvostolle toimivallan arvioida, ”onko toisen jäsenvaltion oppilaitos sellainen oppilaitos, jossa annetaan korkeampaa koulutusta” ja ”onko hakijalla tarvittava ammatillinen kokemus siinä tapauksessa, että koulutuksen kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin saman ammatin harjoittamiseksi Kreikassa edellytetyn koulutuksen kesto”**

– **koska se ei ole sallinut julkisella sektorilla sellaisten henkilöiden, jotka on otettu palvelukseen alempaan virka-asteeseen kuin mihin he olisivat voineet hakea, jos heidän tutkintotodistuksensa olisi tunnustettu direktiivin 89/48, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/19, 3 artiklan mukaisesti, virka-aseman uudelleen määrittämistä ylempään virka-asteeseen.**

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaamaan kaksi kolmasosaa komission oikeudenkäyntikuluista, ja se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

4) Euroopan yhteisöjen komissio vastaa kolmasosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset